

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8To/65/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7619010667
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Mitterpáková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7619010667.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Mitterpákovej, sudcov JUDr. Miroslava Baňackého a JUDr. Martina Michalanského v trestnej veci proti obžalovanému Y. Q. pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák., o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 2T/127/2019 zo dňa 6. 7. 2021, na verejnom zasadnutí konanom v Košiciach dňa 18. januára 2022 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. z a m i e t a odvolanie obžalovaného Y. Q..

odôvodnenie:

Okresný súd Spišská Nová Ves rozsudkom sp. zn. 2T/127/2019 zo dňa 6. 7. 2021 uznal obžalovaného Y. Q. vinným z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák., ktorý mal spáchať na tom skutkovom základe, že

dňa 24. septembra 2018 v presne nezistenom čase v obci Spišské Tomášovce, okres Spišská Nová Ves, na ulici Slovenského raja 43 prevzal od konateľa poškodenej obchodnej spoločnosti DUTRADE, s.r.o., T. E. peňažnú hotovosť vo výške 700,- eur ako zálohu za dodanie ťažobného dreva vhodného na ďalšie spracovanie, kde mu vydal ako potvrdenie o zaplatení zálohy pokladničný doklad č. 7001070871109001 a následne dňa 25. septembra 2018 po telefonickej dohode s obvineným T. E. vložil finančnú čiastku vo výške 300,- eur na číslo účtu IBAN: SK97 0900 0000 0004 5307 8855 ako zálohu za dodanie drevnej piliny na ďalšie spracovanie a následne dňa 8. októbra 2018 po telefonickej dohode s obvineným T. E. vložil finančnú čiastku vo výške 400,- eur na číslo účtu IBAN: SK38 0200 0000 0029 3355 7459 ako doplatenie zálohy za dodanie ťažobného dreva vhodného na ďalšie spracovanie, pričom obvinený už v čase týchto dohôd so T. E. konal s vedomím, že dohodnutý tovar nedodá v dohodnutej lehote ani vôbec a peniaze nevráti, čo sa aj stalo, peniaze nevrátil, ale si ich ponechal pre svoju potrebu, čím sa takto neoprávnene obohatil a poškodenej obchodnej spoločnosti DUTRADE, s.r.o., IČO: 47 621 117, so sídlom Teplica 62 spôsobil škodu v celkovej výške 1.400 eur.

Súd mu za to uložil podľa § 221 ods. 1 Tr. zákona s použitím § 36 písm. k/ Tr. zákona, § 38 ods. 2, 3 Tr. zákona trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zákona na výkon trestu odňatia slobody ho zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obžalovaný. Namietal, že okresný súd sa v odôvodnení rozsudku nevysporiadal s jeho obhajobou a doslova odignoroval zaužívanú súdnu prax, aj nálezy ústavného súdu, v dôsledku čoho je ho potrebné považovať za arbitrárne a svojvoľné. Poukázal na to, že v prípravnom konaní bolo prokurátorom zrušené uznesenie povereného príslušníka PZ z dôvodu, že preskúmaním uznesenia zistil, že neobsahuje znaky protiprávnosti konania predpokladané skutkovou podstatou, takže nie je možné konštatovať, že popisuje konanie, ktoré by mohlo zakladať trestnoprávnu zodpovednosť konkrétnej osoby za prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. Už proti tomuto uzneseniu vyšetrovateľa o vznesení obvinenia podal sťažnosť, na obsahu ktorej zotrval. Má za to, že skutok, ktorý je mu

kladený za vinu nenapĺňa zákonom požadované pojmové znaky skutkovej podstaty prečinu podvodu. Poukázal na princíp tzv. ultima ratio, v zmysle ktorého by orgány činné v trestnom konaní a súdy mali dať prednosť uplatňovaniu zodpovednosti podľa netrestnej právnej normy pred postihom páchatela pomocou noriem trestného práva. Z ním citovaných nálezov Ústavného súdu ČR vyplýva, že ochrana majetkových vzťahov má byť v prvom rade uplatňovaná prostriedkami občianskeho a obchodného práva a až tam, kde je taká ochrana neúčinná, a kde porušenie súkromnoprávných vzťahov svojou intenzitou dosahuje zákonom predpokladanú nebezpečnosť, prichádza do úvahy trestná zodpovednosť. Zdôraznil, že prostriedky trestného práva nie je možné využiť len preto, že subjekt, ktorý sa cíti v práve, celkom rezignoval na ochranu, ktorú mu majú poskytnúť súdy v civilnom konaní. Orgány činné v trestnom konaní podľa jeho názoru odignorovali princíp subsidiarity trestnej represie. Uviedol, že je nesporné, že v čase kedy preberal finančné prostriedky od svedka E. tento mal nakúpenú a pripravenú drevnú hmotu, uloženú na pĺle spoločnosti Tokawood s.r.o. Skutočnosť, že nevrátil zaplatené peňažné čiastky v dohodnutej lehote, ale neskôr, sama osebe neodôvodňuje záver, že sa obohatil ku škode cudzieho majetku tým, že veriteľa uviedol do omylu a naplnil tým znaky trestného činu podvodu. K naplneniu znakov skutkovej podstaty uvedeného trestného činu sa po subjektívnej stránke vyžaduje, aby páchatel už v dobe prevzatia peňazí konal v úmysle peniaze vôbec nepoužiť na účel, na ktorý mu boli poskytnuté alebo nevrátiť ich v zmluvnej lehote, poprípade konal s vedomím, že peniaze nebude môcť v zmluvnej lehote vrátiť, a že tým uvádza iného do omylu. K dokonaniu trestného činu podvodu nestačí samotné podvodné konanie, t.j. uvedenie niekoho do omylu alebo využitie jeho omylu, ale musí byť páchatel alebo niekto iný obohatený. Uvedenie poškodeného do omylu je jedným zo základných znakov objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu podvodu. Práve v dôsledku uvedenia niekoho do omylu, či využitie niečieho omylu je možné od niekoho vylákať finančné prostriedky, či na jeho úkor obohatiť seba, alebo iného. Definíciu omylu ustálil Najvyšší súd SR napr. v rozhodnutí vydanom v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tdo V 21/2013, z ktorého o.i. vyplýva aj to, že je rovnako potrebné brať do úvahy aj tzv. dodržanie obvyklej miery opatrnosti osoby, ktorá je uvádzaná do omylu alebo ktorej omyl chce páchatel využiť. Ďalším podstatným pojmom pri trestnom čine podvodu je práve pojem miera opatrnosti. Len samotné klamstvo, či nepravdivá skutočnosť nie je sama osebe uvedením do omylu. Lož, ktorá môže uviesť do omylu jednu osobu, nemusí do omylu uviesť inú osobu. Poukázal na to, že každá osoba si musí počínať tak, aby nedochádzalo na škodu na majetku. S tým súvisí práve aj obvyklá miera opatrnosti, ktorá spočíva v tom, že poškodený by mal v určitých prípadoch už na prvý pohľad rozpoznať, že sa jedná o nepravdivé skutočnosti. O uvedenie do omylu by sa nemalo jednať v prípadoch, ak poškodený zjavne nedodržiaval obvyklú mieru opatrnosti.

Z uvedených dôvodov navrhol, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok a sám vo veci rozhodol tak, že ho spod obžaloby oslobodí podľa § 285 písm. b/ Tr. por.

Prokurátor okresnej prokuratúry vo vyjadrení navrhol zamietnuť odvolanie obžalovaného ako nedôvodné. V konaní bolo nesporne preukázané, že obžalovaný podvodným spôsobom vylákal od poškodeného postupne sumu 1.400 eur, pričom nemal nikdy v úmysle dodať mu objednaný tovar, pretože ním nikdy nedisponoval. Podvodný úmysel obžalovaného vyplýval z jeho následného správania sa, kedy splnenie záväzku neustále odďaľoval predstieraním vymyslených výhovoriek. Zbaviť ho viny ho v tejto súvislosti nemôže ani skutočnosť, že nahradil škodu poškodenému, pretože tak učinil len pod ťarchou trestného stíhania a jedine v úmysle zbaviť sa trestnej zodpovednosti. "Podnikateľské" aktivity obžalovaného veľmi trefne vystihol Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí 5To/11/2018 z 21.3.2019, ktorý rozhodoval o odvolaní obžalovaného v inej jeho trestnej veci proti odsudzujúcemu rozsudku, kedy sa obžalovaný po vyhlásení viny domáhal peňažného trestu, hoci v troch konaniach po sebe mu boli takéto tresty uložené, zjavne bez želaného účinku. Obžalovaný je usvedčený podvodník z predchádzajúcich konaní, kedy je jeho scenár vždy rovnaký. Vzhľadom k právnomu názoru, ktorý na obžalovaného a jeho pochybné podnikateľské aktivity v inej veci prezentoval Najvyšší súd SR, nepovažuje za potrebné a ani hospodárne reagovať na odvolacie námietky obžalovaného, ktoré sú samy osebe všeobecné, rozvláčne a nekonkrétne, takže pre posúdenie veci nemajú reálny význam. Odôvodnenie napadnutého rozsudku obsahuje všetko podstatné. Obžalovaný svojou pestrou minulosťou kedy bol 6-krát odsúdený za podvody, kedy nevedno z akého dôvodu mu súdy opakovane uložili peňažné tresty, ktoré zjavne nesplnili svoj účel, sa nemôže úspešne dovolávať uplatnenia zásady ultima ratio, keďže v jeho prípade sa jednalo o opakované páchanie rovnakej trestnej činnosti, a preto aj uložený výrok o nepodmienečnom treste odňatia slobody má svoj význam a to z hľadiska tak individuálnej, ako aj generálnej prevencie.

Na verejnom zasadnutí krajského súdu obžalovaný zotrval na dôvodoch podaného odvolania.

Prokurátor krajskej prokuratúry navrhol zamietnuť odvolanie obžalovaného ako nedôvodné.

Na podklade takto podaného odvolania odvolací súd v zmysle ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

Z obsahu predloženého spisu je zrejmé, že okresný súd pri uznaní viny obžalovaného vychádzal z výpovede obžalovaného z prípravného konania, z výpovede poškodeného T. E. a svedkov J. E., B. Q., z listinných dôkazov, a to zo zápisnice o trestnom oznámení, z dokladu o vklade hotovosti poškodeným dňa 8.10.2018 a 25.9.2018, z fotokópie pokladničného bloku zo dňa 24.9.2018, zo záznamu na č.i. 67, z faktúry č. 22/18 zo dňa 26.9.2018, zo zoznamu exekúcií voči povinnému, na podklade ktorých dospel k záveru, že obžalovaný po stránke subjektívnej aj objektívnej naplnil skutkovú podstatu prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. tým, že na škodu cudzieho majetku seba obohatil tým, že uviedol niekoho do omylu a spôsobil tak na cudzom majetku malú škodu. Okresný súd neuveril obhajobe obžalovaného a túto považoval za účelovú v snahe zbaviť sa trestnej zodpovednosti. V tejto súvislosti uviedol, že obžalovaný bol zo spáchania činu usvedčený výpoveďou poškodeného a svedkyne J. E., ktorí vyvracajú tvrdenia obžalovaného. Je nepochybné, že v čase keď obžalovaný prevzal od poškodeného peniaze a tvrdil, že drevo dodá na druhý deň, drevnú hmotu ani nemal. Neuveril výpovedi svedka B. Q., pretože nebola presvedčivá. Obžalovaný sa snažil vyvolať u poškodeného dojem, že už má drevo, aby od neho vylákal ďalšie finančné prostriedky údajne na zaplatenie cla. Rovnako postupoval aj v prípade pilín, kedy sa obžalovaný snažil u poškodeného vyvolať pocit časovej tiesne a tak od neho vylákal ďalších 400 eur. Mal preukázané, že obžalovaný nielen v dohodnutom termíne, ale aj ďaleko potom (napriek tomu, že poškodenému vždy tvrdil, že už má drevo, piliny, ale vyskytol sa nejaký problém, pričom vždy sa vyhovára na niečo iné a v podstate nikdy k žiadnej dodávke dreva ani pilín nedošlo) vedel, že v čase keď od poškodeného pýtal peniaze, mu dohodnutý tovar nezabezpečí. O samotnom pokútnom obchodovaní obžalovaným svedčí aj skutočnosť, že peniaze, ktoré získaval od poškodeného prezentujúc, že vykonáva obchodnú činnosť si dával posielat' na účty rôznych súkromných osôb. Tiež považuje za zvláštne, že hoci sa obžalovaný prezentoval ako obchodník, pokladničný doklad, ktorý vydal poškodenému mal poradové číslo 1, napriek tomu, že už išlo o mesiac september 2018. Pokiaľ obžalovaný tvrdil, že vrátil peniaze poškodenému čestne, o slove čestne možno polemizovať, nakoľko tak urobil až v dôsledku toho, že poškodený to nahlásil na políciu.

Krajský súd dospel po preštudovaní predloženého spisového materiálu k rovnakému právnomu záveru ako okresný súd, že žalovaný skutok sa stal, napĺňa všetky pojmové znaky trestného činu tak ako ho kvalifikoval okresný súd a spáchal ho obžalovaný. Obžalovaného aj podľa názoru krajského súdu usvedčujú z jeho spáchania výpovede svedkov E., ako aj priložené listinné dôkazy.

Z obsahu napadnutého rozsudku je zrejmé, že okresný súd neodignoroval obhajobu obžalovaného, súdnu prax, ani nálezy Ústavného súdu tak ako sa domnieval obžalovaný v podanom odvolaní, ale týmto venoval náležitú pozornosť. Odôvodnenie napadnutého rozsudku spĺňa všetky požiadavky uvedené v § 168 Tr. por., je zrozumiteľné a presvedčivé.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku, ako aj z vyjadrenia prokurátora okresnej prokuratúry k odvolaniu obžalovaného je zrejmé, prečo v danej veci neboli splnené podmienky pre aplikáciu princípov ultima ratio a subsidiarity trestnej represie.

Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že obžalovaný je špeciálny recidivista, takmer všetky skutky, ktorých sa dopustil, a za ktoré bol aj právoplatne odsúdený, spáchal podobným vopred premysleným spôsobom. Odvolací súd súhlasí s tým, že samotná skutočnosť, že obžalovaný nevrátil peňažné prostriedky v dohodnutej lehote nie je možné považovať za naplnenie objektívnej stránky žalovaného trestného činu, ale v tomto konkrétnom prípade je z kontextu ďalších vykonaných dôkazov nepochybne zrejmé to, že táto skutočnosť nebola jediná, ale pribudli k nej také okolnosti, ktoré jednoznačne umožňujú prijať záver, že obžalovaný už v čase, keď vylákal peniaze od poškodeného vedel, že ich nemá v úmysle použiť na poskytnutý účel so zámerom vlastného obohatenia sa.

Okresný súd si v tomto smere správne všimol a vyhodnotil premyslený spôsob vylákavania peňazí od poškodeného, spôsob prevádzania finančných prostriedkov na účty rôznych súkromných osôb, ako aj vystavovanie pokladničného dokladu s podozrivým poradovým číslom. Za týchto okolností od poškodeného nebolo možné spravodlivo očakávať dodržiavanie obvyklej miery opatrnosti, pretože obžalovaný sa po predchádzajúcich skúsenostiach snažil všetky okolnosti ich obchodovania nastaviť tak, aby poškodený nemal ani pri náležitej opatrnosti tušenie o jeho podvodných úmysloch.

Aj pri rozhodovaní o treste okresný súd zobral do úvahy všetky podstatné okolnosti, ktoré mal na jeho určenie a nepochybil, keď obžalovanému uložil trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov, pre výkon ktorého ho správne zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, pretože v posledných 10-tich rokoch pred spáchaním trestného činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody pre iný úmyselný trestný čin. Len takto uložený trest odňatia slobody vzhľadom na osobu obžalovaného spĺňa požiadavky na individuálnu a generálnu prevenciu, ako správne prezentoval aj prokurátor okresnej prokuratúry v podanom vyjadrení.

Z uvedených dôvodov krajský súd rozhodol v zmysle výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.